

Alken beleeft!

Het wenselijk toekomstig cultuurbeleid

Memorandum rond het wenselijk toekomstig cultuurbeleid in Alken

Door de werkgroep 'cultuurbeleid' van de Cultuurraad Alken

Alken beleeft!

Het wenselijk toekomstig cultuurbeleid

Minimum 1x per jaar komt een gezamenlijke adviesraad samen om gemeenschappelijke thema's te bespreken

Alken bouwt een nieuwe, inclusieve structuur met podiumzaal, lokalen, polyvalente ruimtes en moderne audio-visuele middelen

Het budget omvat een programmatiebudget, extra toelages voor grote evenementen, middelen voor kansengroepen, ...

Er komen een verenigingsadviseur en een digitaal platform met info voor en door verenigingen

De gemeenteraad ondertekent een engagementsverklaring met daarin bovenstaande punten

Inleiding

In dit document brengt de werkgroep ‘cultuurbeleid’ van de Cultuurraad Alken diverse beleidsvoorstellen samen. De leden van de Cultuurraad Alken kregen de mogelijkheid stellingen opgesteld door de werkgroep te bespreken. De werkgroep kon hieruit afleiden dat de grote lijnen in het memorandum overeenkwamen met de ideeën van de Cultuurraad Alken. Later werd het memorandum ook afgetoetst bij de voorzitters van Jeugdraad en Sportraad. Nadien werden de voorstellen verder aangepast. Tenslotte legde de werkgroep deze beleidsvoorstellen, samen met een aantal stellingen van de Sportraad en de Jeugdraad, in februari 2024 via diverse gemeentelijke (inspraak)kanalen, zoals doe.mee.alken en het e-loket, aan de Alkense bevolking voor. Dit leidde tot een bevestiging van de beleidsvoorstellen van de werkgroep, maar ook tot een aantal verfijningen en verrijkingen. Die zijn in de voorstellen hieronder meegenomen.

Dit document begint met een korte samenvatting van de belangrijkste verwachtingen en wensen. Daarna bespreken we deze in detail.

Even samengevat: verwachtingen en wensen

De Alkense burger wil dat de gemeenteraad een engagementsverklaring ondertekent met daarin onderstaande punten:

Verwachting 1

Minimum één maal per jaar komt er een gezamenlijke adviesraad (bestaande uit de cultuurraad, sportraad en jeugdraad) samen om gemeenschappelijke thema's te bespreken.

- De gezamenlijke adviesraad bestaat uit afgevaardigden van de cultuurraad, sportraad en jeugdraad.
- Er is actieve burgerparticipatie aan de verschillende adviesraden.

Verwachting 2

Alken bouwt een nieuwe, inclusieve structuur met podiumzaal, lokalen, polyvalente ruimtes en moderne audio-visuele middelen. Dit omvat onder andere:

- Lokalen voor vormingen die door het gemeentebestuur georganiseerd worden.
- Een repetitieruimte voor de (culturele) verenigingen.
- Voldoende en aangepaste ruimte voor voorstellingen, concerten, ...
- Alle lokalen zijn toegankelijk voor andersvaliden.

Verwachting 3

De gemeente voorziet voldoende budget voor cultuur in Alken. Dit budget omvat een programmatiebudget, extra toelages voor grote evenementen, middelen voor kansengroepen, ...

- De huidige project- en werkingssubsidies voor erkende verenigingen blijven behouden, maar worden aangepast aan de noden.
- De werkingmiddelen voor cultuur worden niet verminderd en worden aangepast naar hetzelfde niveau als gelijkaardige gemeenten zoals Alken.
- Voor de Alkense scholen worden voldoende middelen voorzien voor een zinvol en kwalitatief cultuuraanbod.

Verwachting 4

Er komen een verenigingsadviseur en een digitaal platform met info voor en door de verenigingen.

- De gemeente maakt de culturele programmatie en het aanbod kenbaar door een vrijetijdsmarkt, een activiteitenkalender, een uitbreiding van de Alken-app enz.
- Naast vormingsinitiatieven voor Alkense vrijwilligers voorziet de gemeente een online meld- en zoekpunt voor vrijwilligers.
- Alken verkent en zet een structureel bovenlokaal intergemeentelijk samenwerkingsverband op het vlak van erfgoed én cultuurwerking op.

Verwachting 1: engagementsverklaring, participatie en inspraak

Engagementsverklaring

Duidelijkheid en zekerheid over het cultuurbeleid

De Alkense verenigingen en burgers willen vooral duidelijkheid en zekerheid krijgen over het cultuurbeleid van het gemeentebestuur tijdens de nieuwe legislatuur (2025 – 2031), maar ook over dat op lange termijn. In dit document brengen we de wensen voor het gemeentelijk beleid rond cultuurcreatie en -beleving van de Alkense burgers en de verenigingen samen. Dit moet gerealiseerd worden vanaf 1 januari 2025, de start van de nieuwe legislatuur. We verwachten resultaten op een termijn van 3 jaar (midden van de legislatuur), 6 jaar (aan het einde van de legislatuur) en – waar nodig – 12 jaar (het einde van de volgende legislatuur).

Hierbij gaat het niet alleen om de verwachte beschikbare infrastructuur, maar ook over de dienstverlening. Deze omvat middelen en mensen om de culturele beleving in onze gemeente mogelijk te (blijven) maken. Cultuurcreatie en -beleving zijn dan ook het middel bij uitstek om de Alkenaren te verbinden. Het bevordert bovendien het welzijn van de inwoners.

Engagementsverklaring

We verwachten dat de gemeenteraad bij het begin van de nieuwe legislatuur het gewenste toekomstige cultuurbeleid op langere termijn onderschrijft met een engagementsverklaring. Alle zetelende politieke partijen ondertekenen deze verklaring die minstens over twee legislaturen loopt. De verklaring bevat ook een begroting voor de voorziene werkingsmiddelen voor het cultuurbeleid in Alken. Het gemeentebestuur voorziet een bedrag per inwoner per jaar (code 705 van de gemeentelijke meerjarenbegroting). Hierbij komen nog mogelijke investeringsbudgetten.

Om deze werkingsmiddelen op een onderbouwde manier vast te stellen, is het nodig dat er een benchmarkstudie gebeurt. Daarin wordt gekeken naar de werkingsmiddelen van gelijkaardige gemeenten als Alken. Dit zijn landelijke gemeenten met een gelijkaardig inwonersaantal en eenzelfde socio-economisch profiel.

Verwachting

Wij willen dat alle in de gemeenteraad zetelende partijen bij de start van de volgende legislatuur in 2025 een engagementsverklaring ondertekenen. Daarin staat de belofte om de hieronder vermelde verwachtingen en wensen te honoreren. Ook engageren ze zich om de werkingsmiddelen voor het cultuurbeleid tijdens deze nieuwe legislatuur niet te verminderen en op hetzelfde niveau te brengen als gelijkaardige gemeenten als Alken, als blijkt dat deze hoger liggen.

Participatie en inspraak

Rol van de adviesraden

Bij het begin van de volgende legislatuur moet het gemeentebestuur de rol en organisatie van de adviesraden van het domein vrije tijd herdenken. Wij vragen een werkelijke participatie en inspraak van de Alkense verenigingen en burgers in het gemeentelijk cultuurbeleid. Daarbij vragen we niet de oprichting van één structurele overkoepelende adviesraad, maar wel de inrichting van werkgroepen rond specifieke thema's. We willen met de cultuurraad, de sportraad en de jeugdraad minstens één keer per jaar (en vaker wanneer nodig) een gezamenlijke adviesraad cultuur-jeugd-sport organiseren. Hier bespreken we gemeenschappelijke thema's en bepalen we gemeenschappelijke standpunten.

Burgerparticipatie

We verwachten ook dat de gemeente de Alkense burgers actief informeert over de onderwerpen die besproken worden tijdens de vergaderingen van de adviesra(a)d(en). Ze worden hiervoor expliciet uitgenodigd. De inwoners kunnen daarnaast ook actief meewerken aan eventuele werkgroepen. De adviesra(a)d(en) gebruiken tijdens hun vergaderingen werkvormen en methodieken waardoor de deelnemers maximaal kunnen participeren in het adviesvormingsproces. Hiervoor moeten de vrijwilligers van de adviesraden uiteraard ondersteund worden om zich deze werkvormen en methodieken eigen te maken (zie ook verwachting 4).

Verwachting

Wij willen dat er minstens één keer per jaar een gezamenlijke adviesraad cultuur-jeugd-sport plaatsvindt. Hierin bespreken we gemeenschappelijke thema's en nemen we gemeenschappelijke standpunten in. Het gemeentebestuur behandelt deze adviezen vanuit de gezamenlijke adviesraad op dezelfde manier als die van de individuele adviesraden cultuur, jeugd en sport.

Wens

Wij vragen dat vanaf de volgende legislatuur alle burgers actief uitgenodigd worden om te participeren aan de vergaderingen van de adviesraden cultuur, jeugd en sport en aan eventuele (thematische) werkgroepvergaderingen binnen deze adviesraden.

Verwachting 2: Infrastructuur

Nieuwe totaalinfrastructuur

Binnen Alken is de nood aan een nieuwe, moderne podiumzaal breed gedragen. De Alkense verenigingen en burgers verwachten een nieuwe polyvalente, culturele totaalinfrastructuur die aan verschillende noden tegemoetkomt en verschillende functies heeft. Deze zaal bevat een moderne, comfortabele en volledig uitgeruste podiumzaal die dient voor het uitvoeren van concerten, toneelvoorstellingen, dansvoorstellingen, enz.

Dit gebouw voorziet ook de nodige lokalen en ruimtes voor repetities en berg ruimtes voor Alkense culturele verenigingen en scholen. De infrastructuur beschikt over alle nodige moderne audiovisuele middelen en is toegankelijk voor mensen met een beperking (inclusiviteit).

Verwachting

Wij willen een nieuwe polyvalente, culturele totaalinfrastructuur die aan de verschillende noden en functies van Alkense verenigingen, scholen en burgers tegemoetkomt. Deze zaal voorziet de nodige lokalen en ruimtes, is toegankelijk voor mensen met een beperking en beschikt over alle nodige moderne audiovisuele middelen.

Verwachting 3: budget voor een kwalitatief cultuuraanbod

Programmatiebudget

In de toekomst moet gewerkt worden aan een breder cultuuraanbod in Alken. Daartoe krijgen de Alkense (culturele) verenigingen een jaarlijks programmatiebudget. Dit budget kan op gelijkaardige manier toegewezen worden als het reeds bestaande burgerbudget. Een gepast reglement met de nodige evaluatiecriteria en de aanstelling van een onafhankelijke jury zijn daarvoor nodig. Budgetoverschotten worden overgedragen naar het volgende jaar.

Ondersteuning

Het is belangrijk dat er een nauwe samenwerking is tussen Dienst Vrije Tijd en de Alkense verenigingen zodat voorstellingen, concerten, vertoningen, enz. onder de best mogelijke omstandigheden kunnen worden opgezet. Dienst Vrije Tijd zorgt voor communicatieve, logistieke en technische ondersteuning van de verenigingen. Het gemeentebestuur neemt alle nodige maatregelen om mogelijke drempels voor diverse kansengroepen te verlagen. Voorbeelden daarvan zijn aangepaste tarieven, UIT-pas met kansentarief, enz.

Het gemeentebestuur en Dienst Vrije Tijd blijven zich inspannen om een zinvol en kwalitatief cultuuraanbod voor de Alkense scholen aan te bieden. Dit kan in de vorm van de reeds bestaande schoolvoorstellingen en auteurslezingen, maar uitbreiding van deze initiatieven is wenselijk. Ook voorziet het gemeentebestuur in een minimumaanbod aan (inclusieve) vormingen voor een zo breed mogelijk publiek. Belangrijk is dat het gemeentebestuur deze vormingen afstemt op de vormingen door Alkense verenigingen en dat samenwerkingen waar mogelijk worden aangegaan.

Verwachting

Het gemeentebestuur en Dienst Vrije Tijd ondersteunen een breed cultuuraanbod in Alken. Ze stellen daarvoor een jaarlijks programmatiebudget ter beschikking dat via een gepast reglement en een onafhankelijke jury toegewezen wordt aan de ingediende voorstellen. Mogelijke drempels voor kansengroepen worden verlaagd en het kwalitatieve cultuuraanbod voor Alkense scholen wordt uitgebreid. Een minimumaanbod aan vormingen wordt georganiseerd in overleg met Alkense verenigingen.

Verwachting 4: bovenlokale werking, ondersteuning van verenigingen en vrijwilligersbeleid

Bovenlokale werking

Ondersteuning op bovenlokaal gebied

Het gemeentebestuur zet, waar mogelijk, in op de creatie van een structureel bovenlokaal samenwerkingsverband. Projecten en initiatieven die vanuit die bovenlokale werking gefinancierd kunnen worden, worden bekend gemaakt bij de Alkenaar. Bij het opzetten van activiteiten die de gemeentegrenzen overschrijden, biedt het gemeentebestuur gepaste vervoersmogelijkheden aan.

Verwachting

Wij willen het gemeentebestuur vragen werk te maken van een structureel bovenlokaal en intergemeentelijk samenwerkingsverband op vlak van erfgoed en cultuurwerking.

Ondersteuning verenigingen en vrijwilligersbeleid

Ondersteuning verenigingen

De Dienst Vrije Tijd wordt verder uitgebouwd om de Alkense verenigingen zo goed mogelijk te ondersteunen in hun werking en dit in de breedst mogelijke zin. Daarvoor wordt een verenigingsadviseur aangesteld, die vragen en verzoeken van verenigingen kan beantwoorden en helpt om hun werking in goede banen leiden.

De oprichting van een Alkens verenigingsloket kan hierbij helpen. Waar mogelijk stimuleert en ondersteunt de Dienst Vrije Tijd samenwerkingsverbanden tussen Alkense verenigingen, scholen en de bibliotheek. Speciale aandacht gaat hierbij naar het faciliteren van het afstemmingsproces tussen het aanbod van verschillende verenigingen door onder andere een activiteitenkalender op de website van de gemeente.

Het digitaal systeem voor de aanvraag en toekenning van subsidies wordt vereenvoudigd. Daarnaast ondersteunen Dienst Vrije Tijd en het gemeentebestuur de Alkense verenigingen bij de bekendmaking van en het reclame maken voor hun activiteiten. Door een diversiteit aan communicatiekanalen wordt het cultuuraanbod in Alken onder de aandacht van de burgers gebracht. Dit kan via programmafolders met activiteitenkalender, UIT in Alken, de Alken app, de facebookpagina's van het gemeentebestuur en Dienst Vrije Tijd, schermen in de gemeenschapscentra, e.d. Een of meerdere keren per jaar wordt er een vrijetijdsmarkt georganiseerd om de verenigingen en hun aanbod voor te stellen aan de burgers.

Ondersteuning vrijwilligersbeleid

De gemeente onderzoekt het opzetten van een (online) gemeentelijk meld- en zoekpunt voor vrijwilligers (bv. Give a Day). Op dit meld- en zoekpunt kunnen burgers zich aanmelden die zich éénmalig of periodiek willen inzetten voor verenigingen of andere burgers. Vrijwilligers die zich inzetten voor Alken worden bedankt tijdens een jaarlijks vrijwilligersfeest en een vrijwilliger met bijzondere verdienste wordt in de bloemetjes gezet.

Verwachting

Wij willen dat verenigingen en vrijwilligers zo goed mogelijk ondersteund worden door Dienst Vrije Tijd en het gemeentebestuur. Een verenigingsadviseur en een verenigingsloket helpen vragen en verzoeken van Alkense verenigingen te beantwoorden en hun werking in goede banen te leiden. Op verschillende manieren maken Dienst Vrije Tijd en het gemeentebestuur het aanbod van Alkense verenigingen kenbaar aan de Alkense burger.

Op een gemeentelijk meld- en zoekpunt voor vrijwilligers kunnen burgers die zich willen inzetten voor anderen zich aanmelden en hulp vinden. Via een jaarlijks vrijwilligersfeest en een bijzondere vrijwilligersprijs worden de Alkense vrijwilligers in de bloemetjes gezet.